

ଏହା କ'ଣ

ଲୌହ ବିଷାକ୍ତତା ଯୋଗୁଁ ଗଛର ପତ୍ର ଲାଲ୍ ରଙ୍ଗର ହୋଇଯାଏ ଓ ଚେରର ଜାରଣ କ୍ଷମତା ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ଘଟିଥାଏ

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ମାଟିରେ ଲୌହ ବିଷାକ୍ତତ। ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଧାନ ଫସଲ ଥିବାବେଳେ ଜଳମଗ୍ନ ରହୁଥିବା ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଏହା ବିଶେଷ ଭାବେ ଦେଖାଯାଏ । ଏହା ଧାନ ଫସଲର ସମଗ୍ର ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ ।

କିପରି ଚିହୁଟ କରାଯିବ

ଫସଲରେ ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷଣମାନ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ:

- ତଳ ପତ୍ରରେ ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ଚିହ୍ନ ଅଗ ପତ୍ରରୁ ଆରୟ ହୋଇ ପତ୍ରର ମୂଳ ଆଡ଼କୁ ବ୍ୟାପିଥାଏ ଅଥବା ସମଗ୍ର ପତ୍ର ନାରଙ୍ଗୀ-ହଳଦିଆରୁ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ହୋଇଯାଏ ପତ୍ର ଶିରା ମଝିରେ ଦାଗଗୁଡ଼ିକ ମିଶିଯାଏ ଓ ନାରଙ୍ଗୀ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ହୋଇ ମରିଯାଏ
- ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସରୁ ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ସବୁଜ ରହେ
- କେତେକ କିସମରେ ପତ୍ରର ଅଗ୍ରଭାଗ ନାରଙ୍ଗୀ-ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ହୋଇ ଶୁଖିଯାଏ ଲୌହ ବିଷାକ୍ତତାର ମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲେ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପାଟଳ-ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ହୋଇଯାଏ
- ଗଛ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ପଡ଼େ ଓ କମ୍ ସଂଖ୍ୟାରେ ପିଲ ହୋଇ ଥାଏ
- ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟାରେ ମୋଟା ଓ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଚେର, ଚେର ଉପରେ ଗାଢ଼ ବାଦାମୀରୁ କଳା ରଙ୍ଗର ଆସ୍ତରଣ ଥାଏ ଏବଂ ଅନେକ ମୂତ ଚେର ଦେଖାଯାଏ
- ସଦ୍ୟ ଉପୁଡ଼ା ଯାଇଥିବା ଧାନ ବୁଦାରେ କମ୍ ଚେରଥାଏ ଏବଂ ଅନେକ ଚେର କଳା ହୋଇଯଇଥାଏ ଲୌହ ବିଷାକ୍ତତା ବିଷୟରେ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହେବା ପାଇଁ ମ୍ବିଲ୍ଲି ଓ ଉଦ୍ଭିଦ ନମୁନାକୁ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଗବେଷଣାଗାରକୁ ପଠାନ୍ତୁ ।

ଲୌହ ବିଷାକ୍ତତା ନ ହେବା ପାଇଁ :

- ସହନଶୀଳ କିସମ ଚାଷ କରନ୍ତୁ । ଧାନ କିସମ ବିଷୟରେ ବିଶଦ ଭାବେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ନିକଟସ୍ଥ କୃଷି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଶୀତୋଷ୍ଠ ଜଳବାଯୁରେ ଧାନ ବୁଣାଯାଉଥିଲେ, ବିହନ ସହିତ ଜାରକ ଗୋଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଲୌହ ପରିମାଣ ହ୍ରାସ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ବିଳୟରେ ବିହନ ବୁଣନ୍ତୁ ।
- ମଝିରେ ମଝିରେ ଜଳସେଚନ କରନ୍ତୁ । ଅଧିକ ଲୌହ ଓ ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥ ଥିବା ଏବଂ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ହେଉ ନଥିବା ଜମିକୁ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ଜଳମଗ୍ନ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- ଧାନ ଅମଳ ପରେ ଶୁଖିଲା ଜମିରେ ହଳ କରାଗଲେ ଜମି ପଡ଼ିଆ ଥିବା ସମୟରେ ଲୌହ ଜାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ; କିନ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ଟ୍ରାକ୍ଲର ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ଗଛରେ ପତ୍ର ବ୍ରୋଜିଂ (ନାରଙ୍ଗୀ-ହଳଦିଆ ରୁ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ପତ୍ର) ଦେଖାଯାଏ

କ୍ଷେତରେ ଲୌହ ବିଷାକ୍ତତ।

ଲୌହ ବିଷାକ୍ତତ। ଆଜ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ପତ୍ରରେ ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ଦାଗ ପତ୍ର ଅଗରୁ ଆରନ୍ତ ହୋଇ ପତ୍ରର ମୂଳ ଆଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାପିଥାଏ

- ସୁଷମ ସାର (ଯବକ୍ଷାର, ଫସ୍ଫରସ୍, ପଟାସ ବା ଯବକ୍ଷାର, ଫସ୍ଫରସ୍, ପଟାସ ଓ ଚୂନ) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ପଟାସ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତ ।
- ଅମ୍ଳୀୟ ଜମିରେ ଚୂନ ପ୍ରୟୋଗ କରକୁ, ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଲୌହ ଓ ଜୈବିକ ପଦାର୍ଥ ଥିବା ଏବଂ ଭଲ ଭାବେ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ହେଉ ନଥିବା ଜମିରେ ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣର ଜୈବିକ ଅବଶିଷ୍ଟଂଶ (ଖତ ଓ ନଡ଼ା) ପ୍ରୟୋଗ କରକୁ ନାହିଁ ।
- ଆମୋନିୟମ ସଲଫେଟ (ଅଧିକ ଅମ୍ଳ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ସାର) ବଦଳରେ ଯୁରିଆ (କମ୍ ଅମ୍ଳ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ସାର) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବ୍ଦି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆଯ୍ ବ୍ଦି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

